

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Coordinating Agency) ของไทย เพื่อประสานติดตามการดำเนินการไปสู่ AEC ของหน่วยงานต่างๆ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ไทยมีข้อผูกพันตาม AEC Blueprint ที่ยังต้องดำเนินการอีกหลายมาตรการสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงจำเป็นต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบความคืบหน้าในการดำเนินการ และพิจารณาขอบข่ายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการภายใต้ AEC Blueprint ให้เป็นไปตามกำหนดเวลา

๒.๒ AEC เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของไทย การเร่งรัดการดำเนินการมาตรการภายใต้ AEC Blueprint จึงมีผลต่อการเตรียมการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ตลอดจนพัฒนาเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ขณะนี้เหลือระยะเวลาเพียงไม่ถึง ๓ ปี แต่ยังมีอีกหลายมาตรการที่สมาชิกอาเซียนจะต้องดำเนินการมาตรการด้านต่างๆ สู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามที่ตกลงไว้ใน AEC Blueprint

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และกฎหมาย

ERIA ได้เสนอผลการศึกษาทบทวนความคืบหน้าการดำเนินการสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของอาเซียนและของไทย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ สถานะการดำเนินการ

๔.๑.๑ อาเซียน มีความคืบหน้ามากในด้านการลดภาษีศุลกากร แต่การดำเนินการหลายเรื่องยังช้ากว่ากำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ (๑) มาตรฐานและความสอดคล้อง (Standard and Conformity) (๒) มาตรการที่มีใช้ภาษีที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า (๓) การเปิดเสรีการค้าบริการ (๔) การเคลื่อนย้ายเงินทุน (๕) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ (๖) ความร่วมมือด้านพลังงาน (๗) การอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น ระบบศุลกากรหน้าต่างเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window) ทั้งนี้ ในด้านการลงทุน ในอาเซียนยังมีระดับการเปิดเสรีการลงทุนแตกต่างกันมาก โดยประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV) เปิดเสรีมากกว่าสมาชิกอาเซียนดั้งเดิมบางประเทศ แม้ว่า CLMV จะยังมีจุดอ่อนด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบการอำนวยความสะดวกต่อการลงทุน

๔.๑.๒ ไทย

- ดำเนินการคืบหน้ามากในเรื่องการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การลด/ยกเลิกภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษี และการลดจำนวนวันที่ใช้ในกระบวนการส่งออกและนำเข้าสินค้า การมีกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการลงทุน

- ประเด็นที่ ERIA เสนอแนะให้ไทยพิจารณาปรับปรุง ได้แก่

- (๑) การเร่งพัฒนาภาคธุรกิจบริการ ซึ่งปัจจุบันไทยยังไม่เปิดเสรี

เกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนด

(๒) การปรับนโยบายการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน

(๓) ความล่าช้าในการให้สัตยาบันความตกลงยอมรับร่วมด้านมาตรฐานและความสอดคล้อง รวมทั้งข้อตกลงยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอาเซียน เนื่องจากต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐

(๔) การพัฒนา SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านเงินทุนสำหรับ SMEs

(๕) นโยบายการแข่งขัน ยังขาดแนวทาง/วิธีการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจน

๔.๒ ผลการดำเนินการตาม AEC Blueprint ต่อเศรษฐกิจของสมาชิกอาเซียน

๔.๒.๑ อาเซียน การศึกษาพบว่า การดำเนินการตาม AEC Blueprint ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของทุกประเทศสมาชิก โดยกลุ่ม CLMV จะได้ประโยชน์ในระดับสูงกว่าประเทศสมาชิกดั้งเดิม (ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) และผลการศึกษายังเห็นว่า การเปิดเสรีในกรอบ ASEAN+๑ FTA ส่งผลดีต่ออาเซียนมากกว่าการจัดตั้ง AEC เพียงอย่างเดียว โดยอาเซียนจะได้ประโยชน์มากขึ้น หากมีการเปิดเสรีกับคู่เจรจาในกรอบ อาเซียน+๓ (๑๓ ประเทศ) หรืออาเซียน+๖ (๑๖ ประเทศ) และอาเซียนจะได้ประโยชน์มากขึ้น หากมีการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ และมีมาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและโลจิสติกส์ควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ การเปิดเสรีให้กับประเทศคู่เจรจาจำนวนมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่ออาเซียนมากขึ้น

๔.๒.๒ ไทย การศึกษาพบว่าไทยจะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจาก AEC ดังนี้

- ไทยได้รับประโยชน์ในด้านการขยายตัวของ GDP มากเป็นอันดับ ๓ รองจากอินโดนีเซีย และสิงคโปร์
- สำหรับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ไทยได้รับประโยชน์เป็นอันดับ ๒ ในอาเซียน รองจากเวียดนาม
- ในการเปิดเสรีของอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคในรูปแบบอาเซียน + ๓ หรือ อาเซียน + ๖ ไทยจะได้รับประโยชน์มากเป็นอันดับ ๓ ในอาเซียน รองจากเวียดนาม และกัมพูชา

๔.๓ มาตรการสำคัญ

๔.๓.๑ เรื่องที่ ERIA จัดให้เป็นเรื่องสำคัญ

ในภาพรวม ERIA ได้เสนอว่ามาตรการที่ควรได้รับความสำคัญลำดับต้น (Priorities) จากปัจจุบันจนถึงปี ๒๕๕๘ และมาตรการที่ควรได้รับความสำคัญในช่วงภายหลังปี ๒๕๕๘-๒๕๕๘ ดังนี้

มาตรการที่ควรเป็น Priorities ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘	มาตรการที่ควรเป็น Priorities ในช่วงภายหลังปี ๒๕๕๘
๑. การลด/ยกเลิกภาษีศุลกากร	๑. มาตรฐานและความสอดคล้อง
๒. การแก้ไขปัญหา/อุปสรรคจากการใช้มาตรการ	๒. การรวมกลุ่มด้านการเงิน

มาตรการที่ควรเป็น Priorities ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘	มาตรการที่ควรเป็น Priorities ในช่วงภายหลังปี ๒๕๕๘
ที่มีใช้ภายใน ๓. การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน ๔. การเปิดเสรีการค้าบริการ ๕. การเปิดเสรีการลงทุน ๖. การอำนวยความสะดวกด้านการขนส่ง ๗. การดำเนินการเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนา ระหว่างประเทศสมาชิก (ตามแผนงาน Initiative for ASEAN Integration ๘. การพัฒนาและส่งเสริม SMEs ๙. การเจรจาจัดทำความตกลงพหุมิตรทางเศรษฐกิจ ระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)	๓. การจัดทำ MRAs วิชาชีพสาขาต่างๆ ๔. ICT ๕. พลังงาน ๖. ทรัพย์สินทางปัญญา ๗. นโยบายการแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค ๘. ความร่วมมือด้านการเกษตร ๙. เรื่องอื่นๆ เช่น เรื่องการทำความตกลงหลักเสี่ยง การเก็บภาษีซ้อน

โดย ERIA เห็นควรที่อาเซียนจะพิจารณาปฏิรูปกฎระเบียบ (Regulatory Reform) ด้านเศรษฐกิจภายในของแต่ละประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณี ปรับปรุงการบริหารจัดการภายในของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดจำนวนการประชุมของอาเซียนซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ในกรณีที่มีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณี ควรใช้กลไกการระงับข้อพิพาทที่มีอยู่ในการช่วยแก้ปัญหา และอาเซียนควรเปิดให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับอาเซียนมากขึ้น

๔.๓.๒ การดำเนินการของไทย

๔.๓.๒.๑ มาตรการสำคัญที่ไทยดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลาในช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓-๒๕๕๔ ที่ระบุใน AEC Blueprint และส่งผลให้การดำเนินงานของกลุ่มอาเซียนล่าช้า ดังต่อไปนี้

มาตรการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
<u>ด้านมาตรฐาน</u> - การจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป	- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
<u>ด้านความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว</u> - การลงนามข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอาเซียน	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
<u>ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า</u> - การให้สัตยาบันพิธีสาร ๒ (การกำหนดที่ทำการด่านพรมแดน) - การให้สัตยาบันพิธีสาร ๗ (ระบบศุลกากรผ่านแดน) - การให้สัตยาบันพิธีสาร ๙ (สินค้าอันตราย)	- กรมศุลกากร - กรมศุลกากร - กรมการขนส่งทางบก

ทั้งนี้มาตรการอื่นๆที่สมาชิกอาเซียนอื่นยังดำเนินการไม่ได้ตามกำหนดเวลาด้วย เช่น มาเลเซียยังไม่ได้ให้สัตยาบันพิธีสาร ๑ เรื่องการกำหนดเส้นทางขนส่งผ่านแดนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเดียวที่ยังจัดทำข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ ๘ ไม่แล้วเสร็จ เป็นต้น

๔.๓.๒.๒ มาตรการที่ไทยต้องดำเนินการในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘

สำหรับในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ อาเซียนยังต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ใน AEC Blueprint ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เรื่องที่สำคัญ ได้แก่ การขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่น กรมการค้าต่างประเทศ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม เป็นต้น) การจัดตั้งคลังข้อมูลการค้าของอาเซียนหรือ ASEAN Trade Repository (เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ เป็นต้น) การเพิ่มสัดส่วนผู้ถือหุ้นของนักลงทุนสัญชาติอาเซียนเป็นร้อยละ ๗๐ ในทุกสาขา (เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น)

(รายละเอียดผลการศึกษาของ ERIA และสรุปความคืบหน้าการดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทย ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๕.๑ เสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการทบทวนความคืบหน้าการดำเนินการสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของอาเซียนและไทย

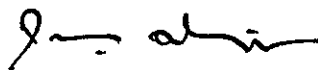
๕.๒ เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๕.๒.๑ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ ๔.๓.๒.๑ เร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการภายใต้ AEC Blueprint และให้หน่วยงานดังกล่าวรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานผ่านกระทรวงพาณิชย์ เพื่อรวบรวมนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาต่อไป

๕.๒.๒ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินการตามมาตรการสำคัญตามข้อ ๔.๓.๒.๒ ให้ได้ทันตามกำหนดเวลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญทรง เตริยาภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๓๔๙

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔